

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดและดำเนินงานโปรแกรมผลศึกษา และเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผลศึกษา เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินงานโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นผู้บริหาร 400 คน และครูผู้สอนผลศึกษา จำนวน 400 คน ในโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ 400 โรงเรียน ใช้แบบสอบถามทั้งสิ้น 800 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนฉบับครบทั้ง 800 ฉบับ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อหา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินงานโปรแกรมผลศึกษาโดยวิธี ค่าที แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ด้านสถานภาพ

ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีวุฒิปริญญาตรี ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางผลศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนวิชาผลศึกษาประมาณ 1-5 ปี มีหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากการบริหารโรงเรียนคือ งานฝ่ายกิจกรรมนักเรียน และไม่เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนผลศึกษาในระดับประถมศึกษา ผู้บริหารส่วนใหญ่สอนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

ส่วนครูผู้สอนผลศึกษาส่วนใหญ่เป็นชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางผลศึกษา มีประสบการณ์ในการสอนวิชาผลศึกษามากกว่า 16 ปีขึ้นไป มีหน้าที่พิเศษนอกเหนือจากการสอนคือ งานฝ่ายกิจกรรมนักเรียน ครูผู้สอนผลศึกษาส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการสอนผลศึกษาในระดับประถมศึกษา และสอนอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5-6

2. สภาพของโรงเรียนประถมศึกษาทั่วประเทศ ส่วนใหญ่มีครูผู้สอนพลศึกษา 1 คน ครูที่ทำหน้าที่สอนพลศึกษาส่วนใหญ่คือ ครูประจำชั้น จำนวนนักเรียนในโรงเรียนส่วนใหญ่มีน้อยกว่า 500 คน และจำนวนนักเรียนเฉลี่ยต่อ 1 ห้องคือ 30 คน หรือน้อยกว่า

สภาพการจัดและดำเนินงานโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนมีการจัดโครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน และโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน รองลงมาคือ โครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน และการจัดโครงการกิจกรรมเพื่อนันทนาการ ตามลำดับ ส่วนโครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ มีการจัดน้อยมาก

สภาพการจัดและดำเนินงานโปรแกรมพลศึกษา แยกตามโครงการต่าง ๆ ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีดังนี้

2.1 โครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน

ด้านวัตถุประสงค์ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่ เน้นวัตถุประสงค์ ๖ ที่นักเรียนมีร่างกายเจริญเติบโตแข็งแรง และมีจิตใจสดชื่นแจ่มใส เป็นผู้มีความรักกีฬา มีความเป็นระเบียบ วินัย ส่วนที่เน้นน้อยที่สุดคือ ๖ ที่นักเรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ด้านกิจกรรมที่จัด โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่จัดกิจกรรมเรียงตามลำดับดังนี้ คือ การเคลื่อนไหวพื้นฐาน วอลเลย์บอล เกมเบ็ดเตล็ด ซุทบอล บิดหมุนพื้นฐาน กรีฑาประเภทลู่ กิจกรรมเข้าจังหวะ ส่วนกิจกรรมที่มีการจัดน้อยที่สุด มวยและกระบี่กระบอง

วิธีการจัดดำเนินงานโครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน โดยส่วนใหญ่ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดหาวิชาพลศึกษา อยู่ในกลุ่มสันทนาการ มีการแบ่งกลุ่มนักเรียนโดยแบ่งตามสี มีการจัดทำ แผน-บันทึกการสอน เป็นรายสัปดาห์ ลักษณะการจัดสอนวิชาพลศึกษาเป็นการจัดตามที่หลักสูตรกำหนด โรงเรียนส่วนใหญ่ใช้สนามหญ้าเป็นสนามที่เขเรียน ส่วนด้านสภาพของสนาม ส่วนใหญ่พอใช้และมีไม้เพียงพอ สถานที่ใช้ส่วนใหญ่เป็นสถานที่กลางแจ้ง ทางด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้นแม้ไม่ครบทุกกิจกรรมที่จัดสอน มีการนำวัสดุที่อุปกรณ์มาใช้ประกอบการสอนเป็นบางครั้ง มีการจัดทำเอกสารประกอบ

การเรียนการสอนเป็นบางกิจกรรม โรงเรียนมีการจัดส่งครูผู้สอนพลศึกษาเข้ารับการอบรมทางวิชาการ ส่วนการวัดและประเมินผลนั้น โรงเรียนส่วนใหญ่เน้นด้านสมรรถภาพทางกาย รองลงมาคือด้านทักษะนิสัย งบประมาณที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนเป็นงบประมาณของโรงเรียน เมื่อมีปัญหา ครูอาจารย์จะปรึกษาผู้บริหารเป็นส่วนใหญ่ และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์

2.2 โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน

ด้านวัตถุประสงค์ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่เน้นวัตถุประสงค์ในเรื่องให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ รองลงมาคือ ให้นักเรียนทุกคนได้แสดงออกซึ่งความสามารถทางการกีฬา มีเจตคติที่ดีและเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษา ส่วนที่เน้นน้อยที่สุดคือ ให้นักเรียนนำทักษะที่เรียนมาแล้วมาใช้ให้เป็นประโยชน์จริงในการแข่งขัน

ด้านกิจกรรมที่จัด โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดมากที่สุด คือ วอลเลย์บอล ฟุตบอล กรีฑา และตะกร้อ ส่วนที่จัดแข่งขันน้อยที่สุดคือ ห่วงยางและบาสเกตบอล

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่ จัดโครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนปีการศึกษาละครั้ง ใช้ระยะเวลาในการจัดภายใน 1 สัปดาห์ ช่วงเวลาที่จัดการแข่งขันส่วนใหญ่ไม่แน่นอน การจัดจะจัดแบบพบกันหมด มีการแบ่งกลุ่มคละกันไบนักเรียนทุกคนเป็นผู้ที่เข้าแข่งขัน มีครูอาจารย์และนักเรียนเป็นคณะกรรมการดำเนินการจัดการแข่งขัน งบประมาณที่ใช้ส่วนใหญ่ได้จากการหารายได้พิเศษ รางวัลสำหรับผู้ชนะคือเหรียญรางวัล โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ใช้อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนเป็นอุปกรณ์ที่ใช้แข่งขัน ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาร่วมกำหนดวัตถุประสงค์ของการแข่งขัน ส่วนอาจารย์ท่านอื่น ๆ เป็นกรรมการช่วยจัดการแข่งขันและตัดสิน

2.3 โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

ด้านวัตถุประสงค์ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ

การประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่เน้นวัตถุประสงค์ในเรื่อง ให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา รองลงมาคือ ให้นักเรียนเป็นผู้มีระเบียบวินัย เคารพกฎกติกาการแข่งขัน และส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกซึ่งความสามารถทางการกีฬา และส่วนที่เน้นน้อยที่สุดคือ เพื่อส่งเสริมความเป็นเลิศทางการกีฬา

ด้านกิจกรรมที่จัด โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จัดมากที่สุด คือ ฟุตบอล วอลเลย์บอล กรีฑา และเซปักตะกร้อ ส่วนที่จัดแข่งขันน้อยที่สุดคือ แบดมินตันและว่ายน้ำ

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ มีวิธีการคัดเลือกจากการแข่งขันกีฬาภายใน ส่วนใหญ่จัดส่งนักกีฬาเข้าร่วมแข่งขันทุกปี โดยจะส่งเข้าร่วมกีฬากลุ่มโรงเรียน ผู้ที่ดำเนินการจัดส่งนักกีฬาเข้าแข่งขันคือ ศึกษารุ่นโรงเรียน และมีครูที่มีความสามารถในกีฬาที่ส่งเข้าแข่งขันเป็นผู้ฝึกซ้อมนักกีฬาส่วนใหญ่โรงเรียนให้บริการอาหารและเครื่องดื่มเป็นสวัสดิการแก่นักกีฬา โรงเรียนมีการสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการแข่งขันโดยจัดหาทุนพานักเรียนไปชมและเชียร์ทุกครั้ง งบประมาณที่ใช้ ส่วนใหญ่ได้จากการบริจาคของคณาจารย์ รางวัลสำหรับผู้ที่ทำชื่อเสียงให้แก่โรงเรียน คือ เกียรติบัตร นักเรียนที่มีทักษะทางกีฬาดีส่วนใหญ่จะเป็นตัวแทนของโรงเรียน และโรงเรียนส่วนใหญ่ จะให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่ได้รับบาดเจ็บ หรือเจ็บป่วย เนื่องจากการฝึกซ้อมหรือแข่งขัน

2.4 โครงการจัดกิจกรรมพิเศษทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ

ด้านวัตถุประสงค์ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่เน้นวัตถุประสงค์ในเรื่อง ให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์และเพิ่มความเชื่อมั่นในการเข้าสังคม รองลงมาคือ ให้นักเรียนได้มีโอกาสแสดงออกตามความสามารถของตนเองและเกิดความภาคภูมิใจ ส่วนที่เน้นน้อยที่สุดคือ เพื่อช่วยลดแรงค้ำค้ำแก่นักเรียนที่ผิดปกติ

ด้านกิจกรรมที่จัด โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จัดมากที่สุดคือ การกระโดดสลัดเท้า เข่ง กระโดด เน้นที่การทรงตัว จังหวะและการควบคุมร่างกาย กิจกรรมการจับ ขว้าง กิ่งลูกบอล โดยเน้นที่ความแม่นยำ และ

กิจกรรมที่เน้นน้อยที่สุดคือ กิจกรรมทางน้ำ

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนที่ผิดปกติ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่มีจำนวนนักเรียนที่ผิดปกติต่ำกว่า 5 คนและส่วนใหญ่ให้ความสนใจมากขึ้นเป็นพิเศษ โดยมีคณะครูในโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรม เกณฑ์ในการเลือกกิจกรรมคือเลือกตามสภาพของนักเรียนที่ผิดปกติ และจะจัดกิจกรรมร่วมอยู่ในชั่วโมงพลศึกษา โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่จัดให้นักเรียนที่ผิดปกติเรียนร่วมกับนักเรียนปกติอื่น ๆ ตามความสามารถและเหมาะสม ส่วนงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมคืองบประมาณของโรงเรียน

2.5 โครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ

ด้านวัตถุประสงค์ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ส่วนใหญ่เน้นวัตถุประสงค์ในเรื่อง ให้นักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เห็นคุณค่าในการออกกำลังกาย รองลงมาคือให้นักเรียนมีความสนุกสนานเพลิดเพลินได้พักผ่อนหย่อนใจ ส่วนที่เน้นน้อยที่สุดคือ ให้นักเรียนมีโอกาสพบปะสังสรรค์กับผู้อื่น มีมารยาทที่ดีในการเข้าร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น

ด้านกิจกรรมที่จัด โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จัดมากที่สุด คือ วอลเลย์บอล ฟุตบอล การอยู่ค่ายพักแรม และตะกร้อ ส่วนที่จัดน้อยที่สุดคือ บาสเกตบอลและการต่อสู้ป้องกันตัว

วิธีดำเนินการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ มีการจัดกิจกรรมทั้งในร่มและกลางแจ้ง โดยเลือกกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่สนใจ ช่วงเวลาที่ส่วนใหญ่นิยมจัดคือ ช่วงเย็นหลังเลิกเรียน ผู้ที่ดำเนินการจัดโครงการคือ ศึกษายานโรงเรียน โดยส่วนใหญ่จัดโครงการนี้ตลอดปีการศึกษา นักเรียนส่วนใหญ่ของโรงเรียนเป็นผู้เข้าร่วมกิจกรรม โดยมีการจัดดำเนินการแบบกลุ่มกิจกรรม โรงเรียนส่วนใหญ่มีการกำหนดระเบียบการเบิกจ่ายอุปกรณ์ คือ ให้นักเรียนเบิกและคืนอุปกรณ์ตามเวลาที่กำหนด ส่วนงบประมาณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการได้จากเงินบริจาคของคณาจารย์

2.6 การบริหารงานพลศึกษานโรงเรียน

โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน มีการจัดการบริหารงานพลศึกษานโรงเรียนโดยเน้นการกระทำ ตามลำดับดังนี้ คือ มีการจัดแบ่งหน้าที่รับผิดชอบงานการดำเนินงานตามโครงการพลศึกษานโรงเรียน มีการกำหนดแผนงานการทำงานตลอดปี ผู้บริหารให้การสนับสนุนและส่งเสริมการปฏิบัติงาน มีการกำหนดนโยบายชัดเจน ในการส่งเสริมพลศึกษานโรงเรียนมีการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนภายนอก และที่จัดดำเนินการน้อยคือ มีการรายงานผลประจำปีในการดำเนินการโครงการพลศึกษานโรงเรียน และการจัดห้องพักรูเพื่ออำนวยความสะดวกการปฏิบัติงาน

2.7 การบริหารวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางพลศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียน มีการบริหารและจัดการเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกทางพลศึกษา คือ โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มีอุปกรณ์ที่ใช้เรียนน 1 คาย ได้แก่ ประเภทลูกบอล ประเภทเบาะ ส่วนประเภทส่วนบุคคลมีจัดไว้บ้าง มีการจัดทำบัญชีวัสดุ อุปกรณ์ มีการดูแลและจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ การยืมวัสดุ อุปกรณ์ จะมีช่วงเวลาให้บริการและมีระเบียบในการให้บริการ สถานที่ที่ใช้ในการสอนส่วนใหญ่ เป็นสนามกีฬากลางแจ้ง รองลงมาเป็นสนามกีฬาในร่ม ส่วนสระว่ายน้ำมีจัดไว้บ้างมาก มีการรักษาความปลอดภัยในการใช้สนาม มีการจัดให้มีระเบียบการใช้และการบำรุงดูแลรักษาสนามกีฬาต่าง ๆ มีการจัดให้มีบริการน้ำดื่มสำหรับนักเรียนบริเวณสนาม ส่วนที่ทางโรงเรียนประถมศึกษาจัดการบริหารได้ไม่ดีนักคือ การจัดทำมีสถานที่สำหรับทำความสะอาดร่างกายของนักเรียน สถานที่เฉพาะสำหรับเปลี่ยนชุดพลศึกษา และการจัดทำตู้เก็บเสื้อผ้านักเรียนในช่วงพักพลศึกษา

ทางด้านอุปกรณ์ที่ทางโรงเรียนประถมศึกษาจัดไว้ เพื่อการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ มีดังนี้ คือ มีมากที่สุด คือมีเกือบครบทุกโรงเรียน คือ ลูกฟุตบอล ลูกวอลเลย์บอล ค่ายายวอลเลย์บอล ตะกร้อ โต๊ะปิงปองและลูก เบาะยืดหยุ่น ตามลำดับ ส่วนที่มีการจัดหาไว้บ้างคือ บอร์ดู แล่น หนังสือก้าว นอกนั้น มีจัดเตรียมไว้บ้างพอสมควร

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็น เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษานโรงเรียน ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา

แห่งชาติ โดยแบ่งเป็นด้านต่าง ๆ 7 ด้าน ดังนี้

3.1 ด้านการวางแผน

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาประสบปัญหาในการวางแผนอยู่ในระดับน้อยทุกรายการ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.2 ด้านการจัดและดำเนินการ

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาประสบปัญหาในการจัดและดำเนินการอยู่ในระดับปัญหามาก โดยเฉพาะในเรื่อง ครูพลศึกษาไม่เพียงพอ อุปกรณ์ไม่เพียงพอ การไม่สามารถจัดสรรสถานที่และอุปกรณ์เพื่อการเรียนการฝึกซ้อมได้อย่างเพียงพอและเรื่องการมีสถานที่ไม่เพียงพอ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษา พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.3 ด้านบุคลากร

จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษา ประสบปัญหาในด้านบุคลากรอยู่ในระดับมากในเรื่อง การขาดครูที่มีวุฒิทางพลศึกษา ครูผู้สอนพลศึกษาขาดความรู้และทักษะในการสอน และเรื่อง ครูผู้สอนพลศึกษามีภาระอื่นที่ต้องรับผิดชอบมากเกินไป ส่วนปัญหาด้านข้ออื่น ๆ อยู่ในระดับน้อยและเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาแล้ว พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันในเรื่อง ครูผู้สอนพลศึกษาขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน

3.4 ด้านการสั่งการและการกำกับติดตาม

จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาประสบปัญหาด้านการสั่งการและการกำกับติดตามอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาแล้วพบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกเรื่อง

3.5 ด้านการประสานงาน

จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาประสบปัญหาด้านการประสานงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน-พลศึกษาแล้ว พบว่า มีความคิดเห็นแตกต่างกันทุกข้อ ยกเว้น เรื่องผู้ปกครองไม่สนับสนุนให้นักเรียนเล่นกีฬาซึ่งมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

3.6 ด้านการประเมินผล

จากการวิจัย พบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาประสบปัญหาด้านการประเมินผลอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ และเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาแล้ว พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกข้อ

3.7 ด้านการจัดงบประมาณ

จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาประสบปัญหาด้านการจัดงบประมาณอยู่ในระดับปัญหามากทุกข้อและเมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาแล้ว พบว่า มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันทุกข้อ ยกเว้น เรื่อง การไม่สามารถใช้จ่ายงบประมาณด้านการจัดพลศึกษาในโรงเรียนที่มีอยู่ ให้มีประสิทธิภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ทางด้านสถานภาพของผู้บริหารโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มีวุฒิบริษฏาตรี ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา มีประสบการณ์การสอนพลศึกษา 1-5 ปี แต่ไม่เคยได้รับการอบรม

ผู้วิจัยคิดว่าเนื่องจากผู้บริหารไม่มีวุฒิทางพลศึกษาและยังไม่เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการจัดและดำเนินงานโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน จึงไม่เข้าจากหลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับโปรแกรมพลศึกษา และนอกจากนั้น การที่ผู้บริหารจะต้องทบทวนที่บริหารแล้ว ยังต้องมีภาระอื่นด้วย เช่น ต้องทำงานฝ่ายกิจกรรมนักเรียน เป็นครูประจำชั้น จึงไม่มีเวลาที่จะให้ความสนใจเรื่องเกี่ยวกับโปรแกรมพลศึกษาเท่าที่ควร

ส่วนครูผู้สอนพลศึกษา ส่วนใหญ่เป็นชายมีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิปริญญาตรี และไม่มีวุฒิทางพลศึกษา มีประสบการณ์ด้านการสอนพลศึกษา 16 ปีขึ้นไป หน้าที่พิเศษที่ครูผู้สอนพลศึกษาต้องรับผิดชอบคือ งานฝ่ายกิจกรรมนักเรียน เคยได้รับการอบรมเกี่ยวกับการพลศึกษาและส่วนใหญ่อสอนในระดับประถมศึกษาปีที่ 5-6 เป็นที่ทราบกันคืออยู่แล้วว่า ครูพลศึกษาเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่จะทำให้เกิดการสอนพลศึกษา เป็นไปตามจุดประสงค์ของหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามข้อมูลที่วิเคราะห์ปรากฏว่า ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา และเคยได้รับการอบรมด้านการสอนเพียง ร้อยละ 44 เท่านั้น ฉะนั้นส่วนใหญ่จะไม่มีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาการสอน วิธีการสอน และวิธีการวัดผล ซึ่งจะเห็นได้ว่า ครูผู้สอนพลศึกษาส่วนใหญ่วัดผลที่สมรรถภาพทางกาย ซึ่งไม่ถูกต้อง ถึงแม้ว่าครูผู้สอนจะมีประสบการณ์การสอนพลศึกษามากก็ตาม ก็ไม่ได้หมายความว่าครูสอนได้อย่างถูกต้อง

นอกจากนี้ ครูผู้สอนพลศึกษายังมีโอกาสได้รับการอบรมในเรื่องการตัดสินใจฟัน และเรื่องเกี่ยวกับการฝึกกีฬาบ่อยมาก ทำให้การจัดดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและระหว่างโรงเรียนไม่ประสบผลตามจุดมุ่งหมายเท่าที่ควร เนื่องจากครูผู้สอนพลศึกษาซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญในการดำเนินงาน ขาดความรู้ ไม่มี ความเข้าใจในปรัชญาของการจัดการแข่งขันกีฬาทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และยังขาดทักษะในการตัดสินใจฟัน และการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่ละเอียดอ่อน ผู้สอนจะต้องเป็นผู้ที่มีทั้งศาสตร์และศิลป์ ต้องมีความรู้ ความเข้าใจหลักการและทฤษฎีอย่างถ่องแท้ จึงจะสามารถถ่ายทอดความรู้เหล่านั้นได้ ดังคำกล่าวของ ซิลเวสเตอร์ (Silvester, 1969) ที่กล่าวว่า "ครูพลศึกษาที่ได้รับการศึกษาทางด้านพลศึกษามาโดยเฉพาะจะทำให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากขึ้น เพราะครูพลศึกษาที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา มักจะขาดหลักการและวิธีสอนพลศึกษาที่ดี บ่อยครั้งที่นักเรียนเล่นตามลำพัง ซึ่งนักเรียนจะไม่ประสบผลสำเร็จทางการเรียน" อีกเรื่องหนึ่งที่มีความสำคัญก็คือ การที่ครูผู้สอนพลศึกษามีหน้าที่พิเศษหลายอย่างที่ต้องกระทำ อีกทั้งคาบสอนมีมาก ทำให้ไม่มีเวลาที่จะศึกษาหาความรู้และทำความเข้าใจหลักการและทฤษฎีของวิชาพลศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยวรรณ เพ็ญสุภา (2521) ที่พบว่า "ครูพลศึกษาส่วนใหญ่ถูกเรียกตัวไปช่วยงานด้านอื่น ๆ " และยังคงสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ๓ นคร (2532) ที่พบว่า "ครูไม่มีเวลาเตรียมตัว เนื่องจากมีงานอื่นต้องรับผิดชอบมาก" ในด้านการจัดส่งครูได้รับการอบรมนั้น ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นการพัฒนาบุคลากร เพื่อเพิ่มคุณภาพประสิทธิภาพให้แก่ครู ซึ่งสอดคล้อง

กับงานวิจัยของ วาสนา ๓ นคร (2532) ที่กล่าวว่า "โรงเรียนส่วนใหญ่ ใช้วิธีให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมระยะสั้น และการประชุมปฏิบัติการทางวิชาการ ในเรื่องการอบรมนี้ วิทยุ สาร (2516, อ้างถึงใน วาสนา ๓ นคร, 2532) ได้กล่าวว่า "ครูหรือบุคลากรของโรงเรียน แม้จะมีความสามารถดีแค่ไหนก็ตาม ถ้าเวลาผ่านไปนาน ๆ บรรดาความรู้ ความชำนาญ ย่อมอ่อนลงไปเป็นธรรมดา การให้ครูหรือบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเป็นสิ่งจำเป็น น่าสนับสนุนทุกวิถีทาง เพื่อพัฒนาครูให้เข้มแข็ง ทันสมัย และทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ"

ส่วนด้านสภาพของโรงเรียนประถมศึกษาใน ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน มีครูพลศึกษา 1 คน ครูผู้สอนพลศึกษาส่วนใหญ่คือ ครูประจำชั้น เฉลี่ยนักเรียน 30 คนต่อห้องหรือน้อยกว่า จะเห็นได้ว่า สภาพเช่นนี้เป็นอาการที่จะทำให้ครูผู้สอนพลศึกษาทำการสอนได้ผลดี เพราะครูต้องทำงานหนัก จึงขาดประสิทธิภาพในการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พีช เวช วิทยะพันธ์ (2525) และตรงกับคำกล่าวของ บุชเชอร์ (Bucher, 1975) ที่ว่า ครูพลศึกษาควรมีความรับผิดชอบต่อนักเรียนคิดเป็นสัดส่วน 1 ต่อ 200 คนและไม่ควรเกิน 1 ต่อ 250 คน ในระดับประถมศึกษา

2. สภาพของการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน จากการวิจัย จะเห็นได้ว่าโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติทุกโรงเรียน มีการจัดโครงการสอนพลศึกษา และส่วนใหญ่ จัดโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน รองลงมาคือโครงการจัดการแข่งขันกีฬภายในโรงเรียน โครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ ส่วนโครงการที่มีการจัดน้อยมากคือ โครงการจัดกิจกรรมพลศึกษาเพื่อเด็กพิเศษ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าในความเป็นจริงแล้ว การจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนจะสมบูรณ์ได้นั้น จะต้องประกอบด้วยโครงการทั้ง 5 โครงการ ดังที่ ทอง เกิดแก้ว (2517) ได้เสนอแนะไว้ว่า โปรแกรมพลศึกษา ควรประกอบด้วยโครงการสำคัญ 5 โครงการ ตามลำดับคือ

1. โครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน
2. โครงการจัดการแข่งขันกีฬภายในโรงเรียน
3. โครงการจัดการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
4. โครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ

5. โครงการจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับเด็กออทิสติก

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ มีการจัดและดำเนินงาน โปรแกรมพลศึกษา เกือบครบทุกโครงการ

สภาพการจัดโครงการสอนพลศึกษาในโรงเรียน จากการวิจัย พบว่า โรงเรียนประถมศึกษาทุกโรงเรียนมีการจัดการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรกำหนด มีวัตถุประสงค์หลัก คือ ให้นักเรียนมีร่างกายเจริญเติบโต แข็งแรง และมีจิตใจสดชื่นแจ่มใส อันเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิตยา จรุงผลฐิติ (2530, อ้างอิงใน วาสนา ๕ นคร, 2532) ที่พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีเป้าหมายของการดำเนินการใช้หลักสูตร เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามหลักสูตร" ในด้านการจัดทำแผน-บันทึกการสอน จากการวิจัยพบว่า มีการจัดทำเป็นรายสัปดาห์ และเป็นการทำเฉพาะรายวิชา ในด้านการวัด และประเมินผลการเรียนวิชาพลศึกษานั้น พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ประเมินผลวิชาพลศึกษา ในด้านสมรรถภาพทางกายและด้านทักษะนิสัย ส่วนด้านอื่นนั้น มีการวัดและประเมินผลบ้าง โดยความเป็นจริงแล้วการวัดและประเมินผลทางพลศึกษานั้น จำเป็นต้องทำการวัดและประเมินผลในทุกด้านเท่าเทียมกัน ดังที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527) ได้กล่าวว่า "ถ้าครูจะวัดและประเมินผลทางด้านพลศึกษาให้ได้ถูกต้องตามหลักการและวิธีการ เพื่อให้ได้ทราบผลของการเรียนการสอนอย่างแท้จริงแล้ว ครูจะต้องจัดและประเมินผลในทุกด้าน กล่าวคือ ครูจะต้องวัดและประเมินผลการเรียนของนักเรียน ทั้งในด้านความรู้ ความเข้าใจของนักเรียนในด้านทัศนคติ และความรู้สึกของนักเรียนต่อวิชาพลศึกษา ในด้านความรู้ความสามารถหรือทักษะของการเล่นกีฬาหรือกิจกรรมพลศึกษาต่าง ๆ ในด้านคุณธรรมของนักเรียนและในด้านสมรรถภาพทางกายของนักเรียน มีการพัฒนาการในระหว่างการเรียนพลศึกษา" การวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณ์ กลิกร (2528) ที่พบว่า การประเมินผลการเรียนไม่สามารถทำได้ครบทุกด้าน" ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่างานการวัดและประเมินผลนั้นครูผู้สอนพลศึกษาควรมีการจัดทำแบบฟอร์มสำหรับประเมินผลในด้านต่าง ๆ ไว้ มีการวางแผนล่วงหน้าว่าจะวัดอะไรบ้าง ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะสามารถแก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ไปได้ด้วยดี ส่วนในด้านสถานที่ที่ใช้ในการสอนพลศึกษาส่วนใหญ่เป็นสนามหญ้า จากการวิจัยพบว่าสภาพสนามอยู่ในขั้นที่ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น เนื่องจากสนามเบียดเบียดเหมือนห้องเรียนในวิชาพลศึกษา ถ้าสภาพสนามไม่ดี ก็จะทำให้การเรียนการสอนพลศึกษา ไม่บรรลุผลตาม

วัตถุประสงค์ได้ จึงควรปรับปรุงให้ใช้ได้ ซึ่งงานเรื่องนี้ ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญ จัดทำงบประมาณมาปรับปรุงสนาม ซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ ทั้งในรูปแบบของการของบประมาณแผ่นดินและขอความร่วมมือจากชุมชนและเอกชน อีกประการหนึ่งควรเป็นนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติที่จะต้องหา อุปกรณ์และสนามตามเกณฑ์ขั้นต่ำที่ทุกโรงเรียนควรมี เพื่อให้การสอนพลศึกษาได้มาตรฐานที่ควรจะเป็นส่วนในด้านภาคนิเทศนั้น พบว่า ครูส่วนใหญ่มิได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรชวีโล พันธุ์ลีดา (2532, อ้างอิงงาน วาสนา ๗ นคร, 2532) ที่กล่าวว่า "โรงเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาไม่ได้รับการนิเทศจากศึกษานิเทศก์ ตลอดจนผู้บริหารโรงเรียนมีเวลาไม่เพียงพอสำหรับการนิเทศ" ปัญหาที่ ผู้วิจัยเห็นว่า เป็นปัญหาเร่งด่วนและน่าจะร่วมกันแก้ไข เพราะการนิเทศจะทำให้ทราบปัญหา และความต้องการของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อที่จะนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและยังสามารถวางแผน เพื่อแก้ปัญหาได้อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

สภาพการจัดและดำเนินงานโครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ มีการจัดโครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายใน โดยเน้นให้นักเรียนมีน้ำใจนักกีฬา ทุ่มเท ทุ่มชนะ ทุ่มภัย กิจกรรมที่จัดการแข่งขันจะเป็นกิจกรรมที่เปิดสอนเป็นหลักสูตร และเป็นที่ยอมรับของชุมชน การจัดการแข่งขันกีฬาภายใน เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความสามารถและทักษะของตน แต่ทั้งนี้ โรงเรียนต้องมีความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร อุปกรณ์ สถานที่ และการจัดการแข่งขันนั้นต้องมีผลโดยตรงต่อตัวนักเรียน ดังที่ พักเกตต์ (Puckett, 1976) ได้กล่าวว่า "หลักสำคัญในการจัดการแข่งขันกีฬาภายในนั้น ต้องยึดเอาตัวนักเรียนเป็นสำคัญ" ผู้วิจัยคิดว่าโครงการจัดการแข่งขันกีฬาภายในถึงแม้บางโรงเรียนจะมีนักเรียนน้อยและขาดสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ แต่ก็สามารถจัดการแข่งขันได้โดยเลือกกิจกรรมมาให้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพของโรงเรียน เพราะการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียนจะเป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้นำความรู้ ทักษะที่ได้เรียนมาแล้วมาใช้งานสถานการณ์จริง และยังเป็น การช่วยส่งเสริมทางด้านคุณธรรม ทศนคติที่ใฝ่ในการกีฬา ซึ่ง แชมป์ลิน (Champlin, 1956 อ้างอิงงาน พัฒนา เจริญวัฒนธรรม, 2532) ได้เสนอความเห็นไว้ว่า "การแข่งขันกีฬานั้นหากว่า จัดและดำเนินการได้ถูกต้องแล้ว จะเป็นสื่อกลางในการพัฒนาความพร้อมทางด้านสังคมของ - นักเรียนได้เป็นอย่างดี เพราะว่า การแข่งขันกีฬานี้ เป็นห้องปฏิบัติการที่จะปลูกฝังทัศนคติและ

นิสัยส่วนตัวนักเรียนให้พร้อมที่จะอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ในสังคมโดยตรง" อีกประการหนึ่งที่สำคัญก็คือ จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อุบัติประเภทของกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายนอก ไม่สอดคล้องกับกิจกรรมที่เปิดสอน เช่น มีการจัดการแข่งขันเกมเบ็ดเตล็ดเพียง ร้อยละ 33.3 และยึดหยุ่นมีการจัดเพียง ร้อยละ 11.5 เท่านั้นทั้ง ๆ ที่ทั้ง 2 กิจกรรมนี้มีการสอนในโรงเรียนมากกว่า ร้อยละ 80 ที่เป็นเช่นนี้ ผู้วิจัยคิดว่า เนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาและหลักการในการจัดกิจกรรมนี้ และกิจกรรมเหล่านี้ไม่เป็นที่นิยมนิยมชมชอบ

สภาพการจัดและดำเนินงานโครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ในการจัด คือ การให้นักเรียนเป็นผู้มีน้ำใจนักกีฬา ซึ่งตรงกับคากล่าวของ จรินทร์ ธาปวิรัตน์ ที่ว่า "...เพื่อจะได้ปรับตัวให้เข้ากับสังคม ส่งเสริมความเชื่อฟัง มีความสามัคคี มีความเป็นมิตร เป็นผู้เล่นและผู้ดูกีฬาที่ดี มีน้ำใจเป็นนักกีฬา" ในเรื่องการสอน ให้นักเรียนมีน้ำใจนักกีฬานั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การปลูกฝังให้นักเรียนมีน้ำใจนักกีฬานั้น ครูผู้สอนต้องสอดแทรกลงไปในเรื่องเนื้อหา หรือในการฝึกปฏิบัติ ในการแข่งขัน ครูผู้สอนอาจยกตัวอย่างที่เกิดขึ้นในขณะกำลังเรียน หรือช่วงของการแข่งขันกีฬา หรือสร้างสถานการณ์ขึ้น เป็นตัวอย่างพฤติกรรม นอกจากนั้น ครูผู้สอนต้องมีคุณลักษณะที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน ดังที่ ประยูร สาริมา (2527, อ้างถึงใน อาวีรัตน์ วัฒนรุ่งเรือง, 2532) กล่าวว่า "น้ำใจนักกีฬา มีความสำคัญอย่างมากต่อวิชาพลศึกษา น้ำใจนักกีฬาเป็นคุณธรรมของนักกีฬา และน้ำใจนักกีฬายังเป็นคุณสมบัติของคนดีในสังคมด้วย ดังนั้น เป็นความจำเป็นของครูพลศึกษาที่ต้องให้การเรียนรู้แก่นักเรียนในเรื่องน้ำใจนักกีฬาทั้งด้านเนื้อหาและประสบการณ์ อีกทั้งตัวครูพลศึกษาเองจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะเป็นตัวอย่างอันดีแก่นักเรียนได้ด้วย" และจากการวิจัย จะเห็นได้ว่า โรงเรียนมีการจัดสวัสดิการให้แก่เด็กนักเรียนที่ทำชื่อเสียงให้กับทางโรงเรียนน้อยมาก ดังนั้นนักกีฬาที่เล่นกีฬาต้องเล่นด้วยใจรักเพราะทางโรงเรียนไม่มีสวัสดิการให้ ฉะนั้นการส่งเสริมให้นักเรียนที่มีความสามารถทางการกีฬาได้มีประสบการณ์มากขึ้นย่อมทำได้ยาก เนื่องจากนักเรียนขาดแรงจูงใจและขาดงบประมาณในการสนับสนุน

สภาพการจัดและดำเนินงานโครงการจัดกิจกรรมพลศึกษา สำหรับเด็กพิเศษ

จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาที่จัดโครงการนี้ จะเน้นวัตถุประสงค์เพื่อให้เด็กได้เข้า

เวลาว่างทำให้เกิดประโยชน์ และยังเพิ่มความเชื่อมั่นให้กับตนเอง ในการเข้าสังคม กิจกรรมที่จัดให้ส่วนใหญ่มุ่งเน้นในเรื่อง การทรงตัว ความแข็งแรง ความสามารถในการควบคุมร่างกายซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับนักเรียน โครงการจัดกิจกรรมพลศึกษาสำหรับเด็กพิเศษ มีการจัดน้อยมาก ผู้วิจัยคิดว่า ที่เป็นเช่นนี้ ส่วนหนึ่งเป็นเพราะทางรัฐบาลได้เปิดโรงเรียนสำหรับเด็กพิเศษเหล่านี้ โดยเฉพาะ ดังนั้น ผู้ปกครองจึงมักส่งบุตรหลานของตนไปเรียนในโรงเรียนดังกล่าว จึงทำให้ในโรงเรียนประถมศึกษา มีนักเรียนพิเศษเหล่านี้ค่อนข้างน้อย และเนื่องจากการสอนเด็กพิเศษนั้น ผู้สอนต้องมีความรู้ความชำนาญพอสมควร จึงจะสามารถสอนให้ได้ผลดีได้ อีกทั้งโรงเรียนประถมศึกษาบางประเภทน้อยมากดังนั้น โครงการนี้ถูกมองผ่านและไม่เห็นความสำคัญ แต่อย่างไรก็ตาม โครงการนี้มีความสำคัญและจำเป็นมากและถึงแม้ว่าโรงเรียนจะมีนักเรียนที่มีความผิดปกติอยู่เพียงแต่เป็นหน้าที่ของโรงเรียนที่จะต้องจัดกิจกรรมพลศึกษาให้กับนักเรียนเหล่านี้

สภาพการจัดและดำเนินการในงานโครงการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ

จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่มิมีการจัดกิจกรรมเพื่อนันทนาการ โดยเห็นว่านักเรียนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และเห็นคุณค่าของการออกกำลังกาย กิจกรรมนันทนาการเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อเสริมกิจกรรมที่เรียนไปแล้ว ในการดำเนินงานจัดโครงการเพื่อนันทนาการนั้น โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่ที่ศึกษาจารย์ในโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินการและมีนักเรียนส่วนใหญ่วางกิจกรรม โดยเลือกกิจกรรมที่นักเรียนส่วนใหญ่ให้ความสนใจ ซึ่งตรงกับที่ฟอง เกิดแก้ว (2520) ได้กล่าวไว้ว่า ".....เพื่อสนองความต้องการหรือความสนใจของนักเรียน หรือเพื่อชดเชย ให้แก่นักเรียนที่มีความต้องการ ทั้งด้านการออกกำลังกายและต้องการความสนุกสนานรื่นเริง หลังจากเวลาเรียนปกติ โรงเรียนจึงจะขาดโครงการนี้ไม่ได้เลยเพราะตามธรรมชาติของนักเรียนแล้ว มีความต้องการในการเคลื่อนไหว การตอบสนองความต้องการและความสนใจและที่สำคัญที่สุดคือ ต้องการพื้นฐานของความสนุกสนานรื่นเริง รู้จักหาความบันเทิง เพื่อให้มีสุขภาพจิตที่ดีต่อไป แต่การจัดนั้นจะต้องขึ้นอยู่กับนโยบายของการบริหารโรงเรียน ปรัชญาของโรงเรียน ความรู้ ความสามารถของอาจารย์ในโรงเรียนและนักเรียนเป็นส่วนสำคัญที่ประกอบกันขึ้นทั้งหมด ดังที่ รัฐพล ศรีวโรบล (2527) ได้กล่าวว่า "นันทนาการมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตเป็นอย่างมาก อาจถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตก็ได้ เพราะคนเราไม่ใช่เครื่องจักรร่างกายไม่สามารถจะเรียน หรือทำงานได้โดยไม่มีการพักผ่อน ดังนั้น เพื่อผ่อนคลาย

ความดีงเครียดจึงต้องอาศัยกิจกรรมนันทนาการเป็นเครื่องช่วยเหลือ"

สภาพการบริหารงานพลศึกษาในโรงเรียน

จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา มีการจัดบริหารงานพลศึกษา โดยมีการ กำหนดแผนงานตลอดปี มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ ผู้บริหารให้การสนับสนุนในการบริหารงาน มีการกำหนดนโยบายชัดเจนในการส่งเสริมพลศึกษาในโรงเรียน มีการกำหนดปรัชญาและวัตถุประสงค์ในการทำงาน ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า งานการดำเนินงานเรื่องอะไรก็ตาม สิ่งที่สำคัญและจำเป็นมากก็คือ การกำหนดปรัชญาในการทำงาน การวางวัตถุประสงค์ อีกทั้งการวางแผนการทำงานที่เหมาะสม และสอดคล้องกับนโยบายของโรงเรียน อีกทั้งการสนับสนุนจากผู้บริหาร ซึ่งในเรื่องการสนับสนุนจากผู้บริหารนั้นสำคัญมาก ดังนั้น ครูผู้สอนพลศึกษาต้องมีการจัดการในเรื่องการบริหารพลศึกษาที่เป็นรูปธรรมเด่นชัดในการทำงาน พยายามชี้แจงให้ผู้บริหารเข้าใจและเห็นด้วยในสิ่งที่กำลังกระทำ ซึ่งตรงกับการวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2531, อ้างถึงใน พรพพรณ คำเพ็ง, 2533) ที่กล่าวว่า "ปัญหาด้านการบริหารและสนับสนุนนั้นเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา"

สภาพการบริหารวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษา มีการบริหารการจัดการเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามสภาพและความพร้อมของโรงเรียน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในเรื่องเกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกนั้น ทางโรงเรียนควรจะได้มีการจัดหาไว้ให้เพียงพอซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิลปพงศ์ ศรีวุฒ (2523) ที่กล่าวว่า "โรงเรียนควรจัดหาไว้บริการให้เพียงพอและสมบูรณ์ ครูพลศึกษาต้องเข้าใจและเอาใจใส่ให้ความสำคัญ ทั้งเรื่องการใช้ การเก็บรักษา การซ่อมแซม การเลือกอุปกรณ์ที่มีมาตรฐานและมีสวัสดิภาพ และการนำออกมาใช้ให้คุ้มค่ามากกว่าจะเก็บเอาไว้แสดงอวด มีนโยบายในการจัดหาอย่างชัดเจน" นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการ (2525 อ้างถึงใน วาสนา ณ นคร 2532) ยังกล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ในการบริหารและบริการหลักสูตรในข้อหนึ่งว่า ต้องวัดสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของโรงเรียนให้เหมาะสมต่อการเรียนการสอนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ แมรี เฮเลน และ เฟต (Mary Helen and Fait, 1975) ที่กล่าวว่า "การเรียนการสอนวิชาพลศึกษา จะได้"

ผลดีขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้คือ ครูได้รับการฝึกหัดมาอย่างดีเยี่ยม นักเรียนมีความกระตือรือร้นที่จะเรียน มีอุปกรณ์ สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอ" ดังนั้นจะเห็นว่าโรงเรียนใดที่มีการจัดการบริหาร วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี

3. ปัญหาการจัดและดำเนินงานโปรแกรมผลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.1 ด้านการวางแผน

จากการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการวางแผนของโรงเรียนประถมศึกษา นั้น ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนผลศึกษา มีความเห็นตรงกันว่า มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่อุปการะจัดการวางแผนโปรแกรมผลศึกษาเป็นอย่างดี และสามารถปฏิบัติตามแผนงานที่วางไว้ได้นอกจากในเรื่องเกี่ยวกับนโยบายเร่งด่วนทางราชการ ซึ่งอาจมีปัญหาบ้าง เนื่องจากไม่ได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้าและจำเป็นต้องปฏิบัติตามการปฏิบัติงานนั้นผู้บริหารและครูผู้สอนผลศึกษาต้องตระหนักไว้เสมอว่า ในการทำงานนั้นย่อมต้องเกิดความขัดแย้งเสมอ และเพื่อเป็นการลดความขัดแย้งจึงต้องวางแผนให้ดีและรัดกุม ซึ่งศิลาพงศ์ ศรีวุฒิ (2523) ได้กล่าวว่า "การวางแผนการทำงานให้รัดกุม มีนโยบายที่จะขจัดความขัดแย้ง ปัญหา และอุปสรรคอันอาจเกิดขึ้น ทุกฝ่ายจะได้กลมเกลียวในการปฏิบัติงานเพื่อนักเรียน" ซึ่ง อนันต์ เกตุวงศ์ (2520) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของแผนงานและนโยบายที่ดีว่า ควรประกอบด้วย

1. สะท้อนให้เห็นถึงวัตถุประสงค์ของแผนงาน
2. สอดคล้องต้องกัน สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
3. ควรแยกออกจากแนวปฏิบัติ
4. เป็นลายลักษณ์อักษรและมีการตรวจสอบเพื่อป้องกันความผิดพลาด

นอกจากนี้การวางแผนยังเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงานที่เป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ดังที่ อุทัย บุญประเสริฐ (2532) ได้เสนอไว้ว่า "ถ้าระบบการวางแผนหรือระบบแผนงานดี โครงสร้างและกลไกในการวางแผน จะถูกปรับตัวให้มีความยืดหยุ่น และสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในสิ่งแวดล้อมมาได้โดยไม่สูญเสียหรือหลงทิศทาง

ในการทำงาน การทำงานของระบบแผนงาน หรือระบบการวางแผนก็จะนำไปสู่จุดมคคิของการวางแผนคือ การช่วยให้ระบบบริหารดำเนินการประสบผลสำเร็จ และมีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ"

3.2 ด้านการจัดและดำเนินการ

จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาประสบปัญหาการจัดและดำเนินการในเรื่องที่เกี่ยวกับ ครูพลศึกษาไม่เพียงพอ ไม่สามารถจัดสรรสถานที่ อุปกรณ์เพื่อการเรียน การฝึกซ้อมได้อย่างเพียงพอและสถานที่ไม่เพียงพอ ผู้วิจัยเห็นว่า ปัญหาในการจัดดำเนินการ นั้นเป็นปัญหาที่สำคัญที่จะทำให้การจัดโปรแกรมพลศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ ตามความมุ่งหวังของ หลักสูตรได้ และงานวิจัยนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัชรพล ศรีวโรบล (2527) ที่พบว่า "การจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในวิทยาลัยนาฏศิลป์ยังมีปัญหาเกี่ยวกับ สถานที่ สนาม อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกไม่เพียงพอ ไม่มีสถานที่เก็บอุปกรณ์" นอกจากนี้ ยังมีงานวิจัยของ อาวีรัตน์ วัฒนรุ่งเรือง (2532) ศิริพงษ์ ศรีวุฒิ (2523) และงานวิจัยของสมคิด สวนศรี (2533) ที่พบปัญหานี้เช่นเดียวกัน

จะเห็นได้ว่า ในการจัดและดำเนินการงานโปรแกรมพลศึกษานั้น มีปัญหาซึ่งเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นมานานแล้ว และยังคงดำเนินการอยู่ ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่จะลดปัญหานี้ในด้านนี้ลงได้นั้น จะต้องเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารในระดับสูงต้องมองเห็นความสำคัญของวิชาพลศึกษาและให้ความสำคัญสนับสนุนอย่างเต็มที่และรีบด่วน อีกทั้งครูผู้สอนหรือผู้รับผิดชอบในการจัดและดำเนินการงานโปรแกรมพลศึกษา ต้องมีส่วนร่วมการกระตุ้นให้ผู้บริหารเห็นความสำคัญ การวางตัวและการทำงานอย่างเป็นระบบมีหลักเกณฑ์ จะสร้างความน่าเชื่อถือแก่ผู้บริหารได้ อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยคิดว่า ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกัน เพื่ออนาคตของชาติ ดังคำกล่าวที่ว่า "พลศึกษาสร้างคน คนสร้างชาติ"

3.3 ด้านบุคลากร

จากการวิจัยพบว่า บุคลากรที่ทำหน้าที่สอนพลศึกษานั้น เป็นผู้ที่ไม่มีความรู้ทางพลศึกษา อีกทั้ง ยังมีการะับผิดชอบด้านอื่น ๆ อีกมาก และสิ่งที่สำคัญคือ ครูผู้สอนขาดขวัญและกำลังใจซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพรรณ คาเพ็ง (2533) ซึ่งพบว่า "โรงเรียนเทศบาล

ขาดอิตรากาลังครู ครูส่วนใหญ่ทำหน้าที่สอนไม่ตรงความชำนาญ ขาดครูที่ทำหน้าที่สอนวิชาเฉพาะ" ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ทางด้านการขาดบุคลากรที่มีวุฒิทางพลศึกษานั้น ทางผู้บริหารควรจะมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้รับการอบรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจะมีจัดอบรมบ่อย ๆ เพื่อเสริมความรู้ และศึกษานิเทศก์ ต้องคอยเข้าไปนิเทศในโรงเรียน เพื่อพัฒนาการของครู เหล่านั้น หรือให้คำปรึกษาแก่ครูที่มีปัญหาด้วย ทางด้านการขาดขวัญและกำลังใจนั้น ผู้วิจัยคิดว่า อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารไม่ให้กำลังใจ เพื่อนครูด้วยกันคิดว่า พลศึกษาเป็นวิชาที่ใช้กิจกรรมมา การเล่นหาความรู้ทางวิชาการไม่ได้ ทำให้ครูผู้สอนเกิดการย่อท้อ ผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารต้องทำให้ ความเป็นกลางและความเข้าใจกับธรรมชาติของวิชาพลศึกษาและเห็นความสำคัญ ซึ่งจะเป็นการ สร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้สอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ เกษมสิน (2519) ที่ กล่าวว่า "การมุ่งงานการปฏิบัติงานเป็นศิลปะอันสำคัญอีกประการหนึ่งของผู้บังคับบัญชา หรือ หัวหน้างาน เพราะการปฏิบัติงานของหน่วยงานแต่ละงาน แต่ละแห่ง แต่ละองค์กร ย่อมมีลักษณะ ที่แตกต่างกันไป ตามประเภทของงาน ผู้ปฏิบัติ สภาพแวดล้อม"

3.4 ด้านการสั่งการและการกำกับติดตาม

จากผลการวิจัย พบว่า ปัญหาเกี่ยวกับการสั่งการและการกำกับติดตามนั้นมี ปัญหาอยู่ในระดับน้อย ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อำนาจในการสั่งการ เกี่ยวกับการจัดดำเนินงาน โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารควรจะให้อำนาจเต็มที่แก่ครูผู้รับผิดชอบ ให้สามารถ สั่งการและติดตามปฏิบัติงานในขอบเขตงานได้ดังที่ ศิลปพงศ์ ศรีวุฒิ (2523) ที่กล่าวว่า "ผู้บริหาร ในฐานะผู้มีความเข้าใจในธรรมชาติของวิชาและครูพลศึกษา อีกทั้งผู้บริหารที่ดีควรจะมีหลักการ ซึ่งประกอบด้วย การแบ่งงาน มอบหมาย อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย"

3.5 ด้านการประสานงาน

จากผลการวิจัยพบว่า การจัดดำเนินงานโปรแกรมพลศึกษา ในด้านการ ประสานงานนั้น ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษา มีความคิดเห็นว่ามีปัญหาอยู่ในระดับน้อย และ แตกต่างกัน การประสานงานนับเป็นหัวใจของการทำงานที่จะสามารถลุล่วงไปได้ด้วยดีนั้น ขึ้นอยู่ กับการประสานงานที่ดี การประสานงานที่ดี จะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเรียบร้อย รวดเร็ว การประสานงานจะช่วยแก้ปัญหาข้อขัดข้องในการปฏิบัติงาน และยังเป็นการสร้างความ

เข้าจอันดีระหว่างผู้ที่จะต้องปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นการวางแนวทางในการปฏิบัติงานให้ดำเนินไปทางทิศทางเดียวกัน ดังที่ สมพงษ์ เกษมสิน (2519) ได้กล่าวว่า "การประสานงานเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับบุคคลเป็นสำคัญ และสิ่งที่มีผู้บริหารหรือหัวหน้างานจะต้องสร้างสรรค์บรรยากาศของความร่วมมือ ร่วมใจ เพื่อให้การปฏิบัติงานประสานสอดคล้องกลมกลืนราบรื่นและเรียบร้อยบรรลุเป้าหมายภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้"

3.6 ด้านการประเมินผล

จากการวิจัยพบว่า ปัญหาการจัดดำเนินงานโปรแกรมพลศึกษา ด้านการประเมินผลนี้มีปัญหาเหมือนกันทั้งผู้บริหารและครูผู้สอน ในด้านการประเมินผล หรือการรายงานผลนี้ ภูสิศ และเออร์วิค (1957) ได้กล่าวว่า "การประเมินผล หมายถึง การเสนอรายงานไปยังผู้บังคับบัญชา หรือไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งเบื้องบนและเบื้องล่าง การเสนอรายงานนี้จะทำให้ผู้บังคับบัญชาทราบความก้าวหน้าของงานทุกระยะ สะดวกแก่การประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ"

การประเมินผลมีความสำคัญมาก เพราะผลที่ได้จะสามารถนำไปประกอบการพิจารณาในการจัดดำเนินการครั้งต่อไป การประเมินผลงานจะทำให้ทราบได้ว่า มีอะไรที่จะต้องแก้ไข ปรับปรุง การประเมินผลจะเป็นการวัดคุณภาพของงานที่ได้กระทำ

3.7 ด้านการจัดงบประมาณ

จากการวิจัยพบว่า โรงเรียนประถมศึกษาส่วนใหญ่นี้มีปัญหาทางด้านงบประมาณอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา ๓ นคร (2532) ที่พบว่า "โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกระบี่ ส่วนใหญ่ยังมีปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอ" ผู้วิจัยมีความเห็นว่า โดยสภาพความเป็นจริงแล้ว รัฐบาลไม่สามารถจัดสรรงบประมาณไปให้โรงเรียนต่าง ๆ อย่างเพียงพอตามความต้องการได้ ซึ่งสอดคล้องกับการรายงานผลของ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2529, อ้างถึงใน วาสนา ๓ นคร, 2532)โรงเรียนต่าง ๆ ยังขาดงบประมาณในการจัดซื้อและจัดหาสื่อการเรียนการสอน" ซึ่งแสดงให้เห็นว่าเงินงบประมาณยังคงเป็นปัญหาสำคัญสำหรับโรงเรียน ถึงแม้ว่าสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้พยายามหาทางช่วยเหลือ และดำเนินการ

แก้ไขตลอดมา โดยจัดสรรเงินค่าวัสดุ อุปกรณ์ให้แก่โรงเรียนต่าง ๆ ดังนั้น จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่ทางโรงเรียน จะต้องพยายามจัดสรรงบประมาณที่ได้มาให้ผู้มีค่า และเกิดประโยชน์มากที่สุด ตรงกับที่ ธรรม์ สัจจพันธ์โรจน์ (2520) ได้กล่าวไว้ว่า "งบประมาณ คือ แผนงาน ใช้จ่ายเงินที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด" ดังนั้น ถ้าโรงเรียนมีการวางแผนการ ใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมจะช่วยลดปัญหาทางนี้

4. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนผลึกษาในการจัดและ คำนวณงานโปรแกรมผลึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประณม ศึกษาแห่งชาติ

จากการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการจัดคำนวณงานโปรแกรมผลึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา ของผู้บริหารและครูผู้สอนผลึกษา ในภาพรวมแล้วไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ยกเว้น ด้านการสั่งการและการกำกับติดตาม ด้านการประสานงาน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารและครู ผู้สอนผลึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันใน

ด้านการสั่งการและการกำกับติดตาม คือ

1. ครูผู้สอนผลึกษาไม่มีอำนาจในการสั่งการในการทำงาน
2. ผู้บริหารสั่งการไม่ชัดเจนทำให้ยากแก่การปฏิบัติงาน
3. ผู้บริหารไม่ติดตามงานที่มอบหมายให้ครูผู้สอนผลึกษารับผิดชอบ

ด้านการประสานงานคือ

1. ขาดการประสานงานในการจัดกิจกรรมผลึกษาของโรงเรียน
2. ขาดการประชุมประสานงานในการจัดการเรียนการสอนผลึกษาใน กลุ่ม สอน.
3. โรงเรียนขาดการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับกิจกรรมผลึกษาของ -
โรงเรียน
4. ขาดความร่วมมือร่วมใจของคณะครูและนักเรียนในการจัดกิจกรรม

พลศึกษา

การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษามีความคิดเห็นแตกต่างกันในปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว ผู้วิจัยคิดว่า อาจเนื่องมาจากบทบาทและหน้าที่ในการปฏิบัติงานของผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาแตกต่างกันอีกทั้งประสบการณ์การทำงานแตกต่างกันไปตามสายงานทำให้การมองปัญหาต่าง ๆ แตกต่างกันไปด้วย ผู้บริหารอาจมองว่าตนเองได้ปฏิบัติงานอย่างเหมาะสมแล้ว เช่น ในเรื่องคำสั่งการและการมอบหมายงาน แต่ครูพลศึกษาซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติกลับเห็นว่า ยังเป็นปัญหาอยู่ แสดงว่าการรับรู้ในปัญหาดังกล่าวของทั้งสองกลุ่มแตกต่างกัน ซึ่งผู้บริหารควรจะทำให้ความสำคัญในเรื่องนี้ อีกประการหนึ่งที่สำคัญมากก็คือ การที่ครูผู้สอนพลศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษา จึงขาดความมั่นใจในการทำงานและมองว่าการทำงานมีปัญหามากกว่าผู้บริหาร ดังนั้น ผู้บริหารควรจะมีการชี้แจง กระตุ้นและส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้มีความรู้และเข้าใจงานการดำเนินงานต่าง ๆ มีการมอบหมายงาน การสั่งงานอย่างชัดเจนเพื่อผู้ปฏิบัติจะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง และมีประสิทธิภาพ และควรจะได้มีการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อช่วยลดปัญหาความไม่เข้าใจกันของผู้ปฏิบัติ

ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ ผู้วิจัยคิดว่าผู้บริหารควรได้นำความรู้ด้านการบริหารงานบุคคลมาใช้ในการแก้ปัญหา และควรใช้หลักบริหารงานบุคคลตามสภาพที่เหมาะสมกับอำนาจหน้าที่ โดยวิธีการที่ละมุนละม่อม ไม่ให้เกิดความขัดแย้งทำให้บุคคลมีขวัญและกำลังใจในการทำงาน ดังที่ อุกัย นีร์อุเต (2531) ได้เสนอแนะ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดขวัญในการทำงานไว้หลายข้อและข้อที่ทำได้สะดวกโดย ไม่ต้องของบประมาณคือ "การที่ผู้บังคับบัญชาสร้างความสัมพันธ์อันดีกับลูกน้องและเข้าอกเข้าใจซึ่งกันและกัน ยอมรับเห็นบรรยากาศการทำงานมีชีวิตชีวา และลูกน้องมีขวัญดี อีกประการหนึ่ง คือ การเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นและยอมรับฟัง" นอกจากนี้ พันธ์ทัศนาคินทร์ (2529) ได้เสนอแนะกิจกรรมที่ใช้ในการส่งเสริมครูประจำการ โดยการกระตุ้นชี้แนะ และพยายามสนับสนุน ให้ครูได้กระทำกิจกรรมต่าง ๆ ครอบคลุมที่จะไม่เป็นผลเสียแก่โรงเรียนเป็นส่วนรวม เช่น การหมุนเวียนตำแหน่ง คือให้ปฏิบัติงานหน้าที่อื่น ๆ บ้าง วิธีนี้ทำให้คนทราบความดีลักษณะบางของตำแหน่งต่าง ๆ เข้าใจความยากลำบากของฝ่ายต่าง ได้ดี

ส่วนปัญหาอื่น ๆ ที่ผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษามองแล้วไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากการทำงานที่ใกล้ชิดกัน การอยู่ในสภาพแวดล้อมเหมือนกัน และการที่ทั้งผู้บริหารและครูผู้สอนพลศึกษาไม่มีวุฒิทางพลศึกษาเหมือนกัน จึงได้มองปัญหาไปในทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ด้านบุคลากร

1. ควรจัดอบรมครูผู้สอนพลศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของครูพลศึกษาเป็นระยะ ๆ ทุก ๆ 1-3 ปี ในเรื่อง

- 1.1 การสอนพลศึกษา การจัดกิจกรรม การผลิต-การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ การวัดและประเมินผล
- 1.2 การใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ และการใช้วิทยาศาสตร์การกีฬาเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน
- 1.3 การตัดสินใจกีฬา
- 1.4 การฝึกสอนกีฬา หลักการฝึกกีฬาที่ถูกต้อง
- 1.5 จิตวิทยาการกีฬา โภชนาการการกีฬา

2. สนับสนุนให้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทุกโรงเรียนมีครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา อย่างน้อยโรงเรียนละ 1 คน เพื่อเป็นตัวจักรสำคัญในการจัดดำเนินงานโครงการพลศึกษาในโรงเรียนได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ภาระงานของครูพลศึกษามีมากเกินไป นอกเหนือจากการสอนแล้วครูพลศึกษาต้องทำหน้าที่ครูประจำชั้น และส่วนใหญ่ยังทำงานเกี่ยวกับกิจกรรมนักเรียน ทำให้ไม่มีเวลาที่จะเอาใจใส่งานโครงการพลศึกษาเท่าที่ควร ดังนั้นจึงควรลดภาระงานในด้านอื่น ๆ และให้ครูพลศึกษาได้ทำงานด้านโปรแกรมพลศึกษามากที่สุด

ด้านการจัดและดำเนินงานโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน

1. เนื่องจากโรงเรียนประถมศึกษาเป็นการสอนแบบบูรณาการ ซึ่งครูประจำชั้นต้องสอนทุกวิชา จึงควรให้นักศึกษาที่เรียนในสถาบันผลิตครูประถมศึกษาได้เรียนพลศึกษาเป็นวิชาบังคับ โดยการบรรจุวิชาการสอนพลศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นวิชาบังคับในหลักสูตรฝึกหัดครู

2. ครูที่ทำหน้าที่สอนพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยไม่มีวุฒิทางพลศึกษา ซึ่งมีจำนวนถึง ร้อยละ 65 ควรได้รับการพัฒนา

โดยให้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนพลศึกษา

3. จัดให้มีกรณีศึกษาและติดตามผลการปฏิบัติงานด้านการจัดโปรแกรมพลศึกษาอย่างต่อเนื่องและจริงจัง ขณะนี้กรณีศึกษาโดยศึกษานิเทศก์มีน้อยมาก ควรสนับสนุนให้มีกรณีศึกษาในมากขึ้น

4. สำหรับครูพลศึกษาที่มีวุฒิทางพลศึกษา ควรจะได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่นเดียวกัน โดยโรงเรียนควรมีโอกาสครูเหล่านี้ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการสอนพลศึกษา การเป็นผู้ตัดสินกีฬา และการเป็นผู้ฝึกสอนกีฬา ทุกปี หรือทุก 3 ปี

5. การกีฬาแห่งประเทศไทย กรมพลศึกษา และหน่วยงานที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกีฬา ควรได้มีการประสานงานและร่วมมือกันอย่างใกล้ชิด ในการจัดโปรแกรมการอบรมดังกล่าว

ด้านงบประมาณ

1. ครูผู้สอนพลศึกษาควรจัดทำโครงการ เสนอขอประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดและดำเนินงานโปรแกรมพลศึกษาไว้ล่วงหน้า เพื่อขอความเห็นชอบจากผู้บริหารโรงเรียน ในกรณีที่งบประมาณไม่เพียงพอ ครูพลศึกษาควรร่วมมือกับผู้บริหารและครูอื่น ๆ ในโรงเรียนจัดหางบประมาณพิเศษ โดยการจัดกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ การขอบริจาคจากผู้ปกครอง ร้านค้า หรือผู้มีจิตศรัทธา เพื่อเป็นทุนในการจัดและดำเนินงานโปรแกรมพลศึกษา

2. ครูผู้สอนพลศึกษาควรมีการดัดแปลง วัสดุที่เหลือใช้ในท้องถิ่น นำมาจัดทำเป็นอุปกรณ์ พลศึกษาการใช้เส้นยางมะพร้าวมาทำเป็นเบาะยึดท่อนหรือเบาะกระโดดสูง หรืออาจทำหนังสือขอขยืมอุปกรณ์จากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือจากโรงเรียนมัธยมศึกษาที่อยู่ใกล้เคียง ตลอดจนมีการซ่อมแซมอุปกรณ์ที่ชำรุดให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ ในด้านสถานที่นั้น ผู้บริหารและครูพลศึกษา ควรจัดหาห้องหรือสถานที่ที่ว่าง เพื่อดัดแปลงเป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมพลศึกษาทั้งในร่มและกลางแจ้ง

ด้านการวัดและประเมินผล

ในการวัดและประเมินผลการเรียนพลศึกษา ครูผู้สอนควรวัดและประเมินผลในทุกด้าน ทั้ง 5 ด้าน ให้เท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยประสิทธิภาพในการจัดดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา ในโรงเรียนระหว่างครูที่มีวุฒิทางผลศึกษาและครูที่ไม่มีวุฒิทางผลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมผลศึกษา ในโรงเรียนระหว่างโรงเรียนอนุบาลประจำจังหวัดกับโรงเรียนประถมศึกษานอกเขตเทศบาล
3. ควรมีการศึกษา เกี่ยวกับการสร้างเต้าในการประเมินโปรแกรมผลศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาแห่งชาติ

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย